

Johannes WICKERT

Kunstschilder

Leven van de schilderkunst? Vandaag is het haast niet mogelijk. Als professor psychologie in Keulen heeft Johannes WICKERT brood op de plank, en nog wat tijd om doeken te strelen met penseel en verf. Daarbij is de Bijbel leidraad en zelfs inspiratiebron. Vlaanderen draagt deze Duitser een warm hart toe, maar zijn werk in Keulen en de taal weerhouden hem ervan naar ons land te verhuizen.

‘Theologie interesseert me niet, wel wie Christus is’

Tom HEYLEN

Elsborn is voor ons, Belgen, zowat het topje van ons land. Voor Johannes WICKERT en zijn echtgenote was het buitenland, maar ze vinden er ruimte en rust die ze in Keulen missen. Met zicht op de hoogvlakte grijpt WICKERT zijn penseel en laat zijn handen het werk doen dat ze moeten doen. Met een kopje koffie en *Lebkuchen*, een peperkoekje voor de gelegenheid omhuld met een laagje chocolade, en met veel geduld ontwaart de kunstenaar zijn leven en werk.

–Hoe wordt u schilder?

Of ik het geworden ben, betwijfel ik. Ik was het gewoon. Als kind, geboren in een dorpje in de buurt van Freiburg in het Zwarte Woud, was ik thuis de enige met belangstelling voor tekenen. Sommigen beweerden dat ik talent had voor schilderen. De laatste prijs voor mijn werk ontving ik op mijn zesde. Een tekening van paashazen bleek de jury zo te charmeren, dat ze me de eerste prijs toekenden. Ik won het boek *Robinson Crusoe*, natuurlijk met de vermelding dat ik de eerste prijs had gewonnen. Later studeerde ik aan verschillende kunstacademies. Schilderen bleef mijn leven en lust, maar overleven dankzij de verkoop van mijn kunst lukte niet.

–Dus moest u op zoek naar een ‘echte’ broodwinning?

Inderdaad. Ik ging natuurkunde studeren in Bazel in Zwitserland, en promoveerde met een studie over de relativiteitstheorie van Einstein. Die man omschreef wetenschap en kunst als twee twijgen aan dezelfde boom. Daar kon ik me in herkennen. Kunst en wetenschap gaan voor mij hand in hand. Natuurkunde houdt me nog steeds bezig, maar het overstijgt voor mij de exacte wetenschap. Tijd is voor mij een uitvinding om orde te scheppen, en in de relativiteitstheorie wordt tijd afhankelijk van beweging. Slechts voor God bestaat geen tijd. Christus is voor mij altijd en overal. Dat is voor mij het grootste mysterie. In het brandende braambos wordt dat duidelijk gemaakt. Het vuur verwoest niet. Mozes zag dat en dat overtuigde hem. Alles vergaat, behalve God.

–En nu bent u professor psychologie in Keulen. Hoe bent u daartoe gekomen?

Een buurman werkte in een organisatie die zich bekommerde over mensen met een mentale handicap. Hij bracht me tus-

Johannes Wickert mijmert voor zijn *Avondmaal in openlucht* over tijd en ruimte, over geloven vandaag. © Mine Dalemans

sen deze mensen. Dat gaf me een andere kijk op het leven, en confronteerde me met nieuwe vragen. Ik zag er mensen die geen potlood konden vasthouden. Ik begon me af te vragen hoe ik zou kunnen leven zonder penseel. Dat bracht me ertoe psychologie te studeren. Na die studies kwam er een aanbod om in Keulen les te geven. Een godsgeschenk. Psychologie doceren is voor mij samen denken, samen zoeken, samen vragen mogen stellen. Deze lesopdracht geeft me gelukkig ook de ruimte om te blijven schilderen. Ik heb een broodwinning en er rest tijd om te schilderen. Thema's zoals vrijheid, geboren worden en sterven komen zowel in mijn lessen als in mijn schilderijen aan bod.

–Nu woont u in Elsenborn, op meer dan een uur van Keulen?

Ik had eigenlijk liever in Vlaanderen gewoond (*lacht*). Jullie taal vind ik mooi, maar ik spreek ze jammer genoeg niet. Mijn twee kinderen, 21 en 25 intussen, bouwden hun leven in Duitsland uit en ik werk nog steeds in Keulen. De drukte van die stad werd ons echter teveel. De kinderen heb-

ben intussen hun eigen stek en dit hoekje België heeft me altijd al aangetrokken: de rust, de ruimte en vooral de stilte. De afstand tot Keulen is aanvaardbaar om er te werken. Hier schilder en mijmer ik, samen met mijn vrouw.

„Mijn laatste prijs won ik toen ik zes was, met een tekening van paashazen”

–Geloof blijft voor u een inspiratiebron.

Geloven is voor mij een zoeken zonder einde. Schilderen eigenlijk ook. Theologie interesseert me niet, wel wie Christus is. Zonder geloof zou mijn leven geen zin hebben. Ik voel wel eens dat God me nodig heeft. Het verbaast me vaak hoe ik voor een gevuld auditorium iets boeiends kan uitleggen. Het verbaast me eveneens wat er op het doek verschijnt. Ik kan niet uitleggen waarom ik iets schilderde. Het resultaat verbaast me telkens weer.

–Voeten zijn in uw werk belangrijk, zo lijkt me.

We raken er de aarde mee aan. Voeten geven ons letterlijk voeling met de wereld. In de psychologie klinkt wel eens: „Zoals een mens denkt, zo stapt hij ook.” Voeten drukken dus veel uit. Vaak drukt het voetenspel onder de tafel meer uit dan de woorden er boven. Manu Verhulst drukt het mooi uit bij een van mijn schilderijen: „Onder het tafelkleed zijn prelaten plots geen prelaten meer.” Ook in de Bijbel zijn voeten belangrijk. De voeten wassen is voor mij een soort biechten. Vandaar dat engelen voor mij geen voeten hebben. Ze raken ons wel aan, maar de wereld niet. Ze proberen ons op het juiste pad te houden.

Brug tussen aarde en hemel is een overzichtstentoonstelling van Wickerts werk, tot 15 januari gratis te bezoeken in het Pastoraal Centrum Seminarie (PCS) in Hasselt (Tulpinstraat 75). Op werkdagen van 9 tot 17 uur, zaterdag van 10 tot 12 uur. Zon- en feestdagen gesloten • Het boek *Johannes Wickert. Schilderkunst* kan u bestellen met de bon op blz. 15